<u>ડી.એન.પી. આર્ટસ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ,ડીસા</u>

B.A Sem-6

અર્થશાસ્ત્ર

પેપર-6: CC-606 : સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર

MCQ

- પ્રો. સુનિતા એલ. ઠક્કર

---

૧. નીચેનામાંથી વ્યાજનો કયો સિધ્ધાંત પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ દ્વારા આપવામાં આવ્યો છે?

A. સમય પસંદગી નો સિધ્ધાંત

B. આત્મસંયમનો સિધ્ધાંત

C. મૂડી ની માંગ અને પુરવઠાનો સિધ્ધાંત

D. ઉપરોક્ત બધા

૨. કયા અર્થશાસ્ત્રીએ વ્યાજનો આત્મસંયમનો સિધ્ધાંત રજૂ કર્યો?

A. પ્રો.માર્શલ

B. પ્રો.રિકાર્ડો

C. પ્રો.વોલરસ

D. પ્રો.સિનિયર

૩.નીચે પૈકી વ્યાજનો કયો સિધ્ધાંત કેઈન્સ દ્વારા આપવામાં આવ્યો નથી?

A. સમય પસંદગી નો સિધ્ધાંત

B. આત્મસંયમનો સિધ્ધાંત

C. મૂડી ની માંગ અને પુરવઠાનો સિધ્ધાંત

D. ઉપરોક્ત બધા

૪. વ્યાજનો સમય પસંદગી નો સિધ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો?

A. પ્રો. ફિશર

B. પ્રો. માર્શલ

C. પ્રો. બોહમ બવર્ક

D. પ્રો.સિનિયર

૫. મૂડી ની માંગ અને પુરવઠાનો વ્યાજનો સિધ્ધાંત કયા અર્થશાસ્ત્રી એ આપ્યો?

A. પ્રો. ટોસિંગ

B. પ્રો. રિકાર્ડો

C. પ્રો. વોલરસ

D. ઉપરોક્ત બધા

૬. મૂડીની માંગને સૌથી વધુ ક્યું પરિબળ અસર કરે છે?

A. આવકમાં થતા ફેરફારો

B. નાણાના પુરવઠામાં થતા ફેરફારો

C. વ્યાજદરમાં થતા ફેરફારો

D. બચતમાં થતા ફેરફારો

૭. વ્યાજદરમાં વધારો થાય તો લોકો શું કરવા પ્રેરાય છે?

A. વધુ બચત

B. ઓછી બચત

C. વધુ આવક મેળવવા

D. વધુ ખર્ચ કરવા

૮. વ્યાજનો કયો સિધ્ધાંત “માનસ શાસ્ત્રીય” સિધ્ધાંત તરીકે ઓળખાય છે?

A. સમય પસંદગી નો સિધ્ધાંત

B. આત્મસંયમનો સિધ્ધાંત

C. મૂડી ની માંગ અને પુરવઠાનો સિધ્ધાંત

D. ધિરાણ ભંડોળનો સિધ્ધાંત

૯.લોકો પોતાની ભાવિ જરૂરિયાતોને વર્તમાન જરૂરીયાતોની તુલનાએ કેટલી મહત્વની ગણે છે?

A. સરખી મહત્વની

B. ઓછી મહત્વની

C. સમકક્ષ મહત્વની

D. વધુ મહત્વની

૧૦. કેઈન્સના મતે વ્યાજ દર નક્કી કરવામાં ____________પરિબળો મહત્વનો ભાગ ભજવે છે.

A. નાણાંકીય

B. વાસ્તવિક

C. બિનનાણાંકીય

D. આર્થિક

૧૧. "મૂડીની અછત તથા તેનો વૈકલ્પિક ઉપયોગ જ વ્યાજ માટે કારણભૂતછે."—આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રી નું છે?

A. પ્રો. નાઈટ

B. પ્રો. ટોસિંગ

C. પ્રો. વોલરસ

D. પ્રો. ગુપ્તા

૧૨. વ્યાજના સમતુલાના દર ને બીજા કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?

A. ચલિત દર

B. સ્થિર દર

C. અચલિત દર

D. અસ્થિર દર

૧૩.પૂર્ણ હરીફાઈમાં વ્યાજનો દર નક્કી કરવામાં કયું પરિબળ મહત્વનો ભાગ ભજવે છે?

A. આવક

B. મૂડીની માંગ

C. મૂડીનો પુરવઠો

D. બચત અને મૂડી રોકાણ

૧૪. પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓના મતે વ્યાજ દર નક્કી કરવામાં કયા પરિબળો મહત્વ ની ભૂમિકા ભજવે છે?

A. નાણાંકીય

B. આર્થિક

C. બિનનાણાંકીય

D. રાજકોષીય

૧૫. જો વ્યાજ દર વધે તો મૂડીની માંગ ___________.

A. વધે

B. ઘટે

C. સ્થિર રહે

D. ખૂબ વધે

૧૬. મૂડીની માંગ રેખાનો ઢાળ _________________હોય છે.

A. ઋણ ઢાળ

B. ધન ઢાળ

C. ox ધરી ને સમાંતર

D. oy ધરી ને સમાંતર

૧૭. કયા અર્થશાસ્ત્રી ના મતે લાંબાગાળે સમય પસંદગીનો દર અને વ્યાજનો દર સરખા થઈ રહે છે.

A. પ્રો. માર્શલ

B. પ્રો. ફિશર

C. પ્રો. નાઈટ

D. પ્રો. કેઈન્સ

૧૮. કયા સિધ્ધાંત માં વ્યાજને બચતના બદલા તરીકે ગણવામાં આવે છે?

A. રોકડ પસંદગીના

B. ધિરાણ ભંડોળના

C. પ્રશિષ્ટ સિધ્ધાંત

D. આત્મસંયમના

૧૯. _____________વ્યાજ દર ને Natural rate of interest તરીકે ઓળખાવે છે.

A. પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ

B. નવપ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ

C. કેઈન્સિયન અર્થશાસ્ત્રીઓ

D. આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓ

૨૦.________________ અર્થશાસ્ત્રીઓ વ્યાજ ને નાણાંકીય ઘટના તરીકે માને છે.

A. પ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ

B. નવપ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીઓ

C. કેઈન્સિયન અર્થશાસ્ત્રીઓ

D. આધુનિક અર્થશાસ્ત્રીઓ

૨૧.વ્યાજનો રોકડ પસંદગીનો સિધ્ધાંત કોણે આપ્યો?

A. પ્રો. માર્શલ

B. પ્રો. કેઈન્સ

C. પ્રો. મિલ

D. પ્રો. સિનિયર

૨૨. "બચતને વ્યાજ સાથે નહીં, પરંતુ આવક સાથે સીધો સંબંધ છે."- આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રીનું છે?

A. પ્રો. રિકાર્ડો

B. પ્રો. પીગુ

C. પ્રો. કેઈન્સ

D. પ્રો. વોલરસ

૨૩.નાણાંને રોકડ સ્વરૂપમાં પોતાના હાથ પર રાખવાની વૃત્તિને __________કેહવામાં આવે છે.

A. મૂડી પસંદગી

B. તરલતા પસંદગી

C. સટ્ટાકીય પસંદગી

D. માંગ પસંદગી

૨૪. રોકડ પસંદગી અને વ્યાજ દર વચ્ચે કેવો સંબંધ જોવા મળે છે?

A. સીધો

B. વ્યસ્ત

C. સપ્રમાણ

D. એક પણ નહિ

૨૫. કેઈન્સ ના મતે લોકો રોકડ નાણાની પસંદગી કયા હેતુ માટે કરે છે?

A. સાવચેતી

B. સટ્ટાકીય

C. વિનિમય

D. ઉપરોક્ત બધા

૨૬. વ્યાજના રોકડ પસંદગીના સિધ્ધાંત મુજબ નાણાની પુરવઠા રેખા કેવી હોય છે?

A. ડાબીથી જમણી બાજુ તરફ જતી

B. જમણીથી ડાબી બાજુ તરફ જતી

C. ox ધરીને સમાંતર

D. oy ધરીને સમાંતર

૨૭. વ્યાજ દર અને કુલ ધિરાણપાત્ર ભંડોળની માંગ વચ્ચે કેવો સંબંધ જોવા મળે છે?

A. વ્યસ્ત

B. સીધો

C. સમાન

D. પ્રત્યક્ષ

૨૮. શૂન્ય વ્યાજના દરે ધિરાણપાત્ર ભંડોળનો પુરવઠો કેટલો હોય છે?

A. શૂન્ય બરાબર

B. ખૂબ વધારે

C. કેટલોક

D. એક પણ નહિ

૨૯. . શૂન્ય વ્યાજના દરે ધિરાણપાત્ર ભંડોળના પુરવઠાની રેખા કઈ તરફ જતી જોવા મળે છે?

A. ઉપરથી નીચે તરફ

B. નીચેથી ઉપર તરફ

C. લંબ ધરીને સમાંતર

D. પાયાની રેખાની નીચે તરફ જતી

૩૦. પ્રો. હેનરી હેઝલીટના મત મુજબ વ્યાજના દર ને નક્કી કરવામાં કયા પરિબળો મહત્વનો ભાગ ભજવે છે?

A. નાણાંકીય

B. બિનનાણાંકીય

C. વાસ્તવિક

D. વાસ્તવિક અને નાણાંકીય બંને પરિબળો

૩૧. કેઈન્સ ના મત મુજબ વ્યાપાર ચક્ર એ ____________ વ્યાપાર અને ______________ વ્યાપાર એમ બે ગાળાઓ નું બનેલું હોય છે.

A. ખીલતો, ભાંગતો

B. ચાલતો, દોડતો

C. વધતા, ઘટતા

D. એક પણ નહિ

૩૨. ખીલતા વ્યાપાર ના ગાળા માં ઉત્પાદન _____________ હોય છે.

A. <u>વધતું</u>

B. ઘટતું

C. સ્થિર

D. ઉપરોક્ત બધા જ

૩૩. ખીલતા વ્યાપાર ના ગાળા માં બેકારી નું પ્રમાણ ___________અને ભાવસપાટી __________હોય છે.

A. ઘટતું,વધતી

B. વધતું,ઘટતી

C. સ્થિર,વધતી

D. સ્થિર,ઘટતી

૩૪. "વ્યાપાર ચક્ર એ બધાજ મૂડીવાદી સમાજો માં વધતા-ઓછા નિયમિત ક્રમ માં આવતા આર્થિક પરિવર્તનો નો નિર્દેશ કરે છે."- આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રી નું છે?

A. કેઈન્સ

B. પ્રો.જે.કે.મિત્રા

C. પ્રો.જે.એ.એસ્ટે

D. પ્રો.પિગુ

૩૫. કયા અર્થશાસ્ત્રી એ વ્યાપાર ચક્ર ની સમય મર્યાદા એક કરતા વધુ વર્ષ થી માંડી ને દસબાર વર્ષ ની જણાવી છે?

A. પ્રો.જે.કે.મિત્રા

B. પ્રો.જે.એ.એસ્ટે

C. કેઈન્સ

D. પ્રો.મિચેલ અને બર્ન્સ

૩૬.લાંબાગાળા ના વ્યાપાર ચક્ર ની સમજુતી આપનાર અર્થશાસ્ત્રી કયા દેશ ના હતા?

A. અમેરિકા

B. ભારત

C. ઇંગ્લેન્ડ

D. રશિયા

૩૭.હેન્સને ઈ.સ.૧૮૩૭ થી ૧૯૩૭ ના એક સૌ વર્ષ દરમિયાન કેટલા વ્યાપાર ચક્રો નોધ્યા?

A. ૧૦

B. ૧૨

C. ૧૫

D. ૧૩

૩૮.વ્યાપાર ચક્રો નો સરેરાશ સમય કેટલો ગણવા માં આવે છે?

A. ૫.૫૫

B. ૬.૬૬

C. ૮.૩૩

D. ૭.૫૬

૩૯. આર્થીક ઉથલપાથલો ના સ્વરૂપ ની દ્રષ્ટીએ વેપાર ચક્રો કેટલા વિભાગ માં વિભાજીત કરવા માં આવ્યા છે?

A. ૫

B. ૬

C. ૩

D. ૪

૪૦. વ્યાપાર ચક્ર નું સાચું સ્વરૂપ કયા પ્રકાર નું હોય છે?

A. મોસમી ફેરફારો

B. લાંબા ગાળા ના વલણો

C. ચક્રાકાર ફેરફારો

D. આકસ્મિક કારણો

૪૧. વ્યાપાર ચક્ર માં પ્રવર્તતી તેજી અને મંદી ના તબક્કા __________ હોય છે.

A. લાંબા

B. ટૂંકા

C. મધ્યમ

D. એક પણ નહિ

૪૨. ઓટ અને સુધારણા ના તબક્કા ______________ હોય છે.

A. લાંબા

B. ટૂંકા

C. મધ્યમ

D. એક પણ નહિ

૪૩. વ્યાપાર ચક્રો ક્યા પ્રકાર ના દેશો માં વિશેષ પ્રમાણ માં જોવા મળે છે?

A. ખેતી પ્રધાન

B. ઉદ્યોગ પ્રધાન

C. A અને B

D. એક પણ નહિ

૪૪. “વ્યાપાર ચક્રો જોડિયા બાળકો નહિ પણ એક જ કુટુંબ ના સભ્યો જેવા હોય છે, કારણ કે કુટુંબ ની જેમ વર્ણવી શકાય તેવા લક્ષણો તે ધરાવે છે.” – આ વિધાન કોને આપ્યું?

A. કેઈન્સ

B. પ્રો. મિચેલ

C. પ્રો. પિગુ

D. પ્રો. મિત્રા

૪૫. વ્યાપાર ચક્ર માં તેજી ના તબક્કા માં થી મંદી તરફ ની ગતિ _______________ હોય છે.

A. ધીમી

B. **ઝડપી**

C. અચળ

D. એક પણ નહિ

૪૬. વ્યાપાર ચક્ર માં મંદી ના તબક્કા માંથી તેજી તરફ ની ગતિ _______________ હોય છે.

A. ધીમી

B. ઝડપી

C. અચળ

D. **ખૂબ જ મંદ**

૪૭. હોટ્રે ના વ્યાપાર ચક્ર ના સિદ્ધાંત માં કોને વિશેષ મહત્વ આપવા માં આવ્યું છે?

A. ચલણી નાણું

B. **બેંક નાણું**

C. સોનું

D. ચાંદી

૪૮. હોટ્રે ના મતે અર્થકારણ માં બેંકો ની ____________ નીતિ થી તેજી આવે છે.

A. શાખ સંકોચન

B. **શાખ સર્જન**

C. નાણાંકીય

D. આર્થિક

૪૯. હોટ્રે ના મતે અર્થકારણ માં બેંકો ની ______________ નીતિ થી મંદી આવે છે.

A. શાખ સર્જન

B. નાણાંકીય

C. આર્થિક

D. **શાખ સંકોચન**

૫૦. હોટ્રે ના મતે વ્યાપાર ચક્ર નો ગાળો કેટલા વર્ષ નો હોય છે?

A. ૫ થી ૧૦

B. **૭ થી ૧૧**

C. ૮ થી ૯

D. ૯ થી ૧૧

૫૧. “વ્યાપાર ચક્ર એ શુદ્ધ નાણાંકીય ઘટના છે.” – આ વિધાન કયા અર્થશાસ્ત્રી નું છે?

A. કેઈન્સ

B. સેમ્યુલસન

C. હોટ્રે

D. હિક્સ

૫૨. કેઈન્સ ના પુસ્તક નું નામ શું છે?

A. વેલ્થ ઓફ નેશન્સ

B. પ્રિન્સિપલ્સ ઓફ ઈકોનોમિક્સ

C. જનરલ થિયરી

D. વેલ્યુ એન્ડ કેપિટલ

૫૩. કેઈન્સ ના મત મુજબ વેપાર ચક્ર ઉત્પન્ન થવા નું મુખ્ય કારણ કયા ફેરફારો ને આધીન છે?

A. સીમાંત વપરાશ વૃત્તિ

B. સીમા ની બચત વૃત્તિ

C. મૂડી ની સીમાંત ઉત્પાદકતા

D. એક પણ નહિ

૫૪. કેન્સ ના મતે આવક, ઉત્પાદન અને રોજગારી માં કયા કારણોસર ફેરફાર થાય છે?

A. ગુણક

B. ગતીવર્ધન

C. A અને B

D. એક પણ નહિ

૫૫. પ્રો. હિક્સ નું પુસ્તક કયું છે?

A. જનરલ થિયરી

B. થિયરી ઓફ ટ્રેડ સાયકલ

C. વેલ્થ ઓફ નેશન્સ

D. પ્રિન્સિપલ્સ ઓફ ઈકોનોમિક્સ

૫૬. હિક્સ વ્યાપારચક્ર ની સમજુતી કયા પ્રકાર ના રોકાણ દ્વારા આપે છે?

A. સ્વયંભુ

B. આવક વૃદ્ધિ પ્રેરિત

C. સ્વયંભુ અને આવક વૃદ્ધિ પ્રેરિત રોકાણ

D. એક પણ નહિ

૫૭. હિક્સ નો વ્યાપાર ચક્ર નો ખ્યાલ કોના ખ્યાલ સાથે સંકળાયેલો છે?

A. કેઈન્સ

B. પ્રો. ક્લાર્ક

C. પ્રો. હેરોડ

D. A, B અને C

૫૮. હિક્સ ના વ્યાપાર ચક્ર ના ખ્યાલ માં કયા પ્રકાર ના ફેરફારો વ્યાપાર ચક્ર માટે જવાબદાર માનવા માં આવ્યા છે?

A. સ્વયંભૂ રોકાણ

B. આવક વૃદ્ધિ પ્રેરિત રોકાણ

C. A અને B

D. એક પણ નહિ

૫૯. હિક્સ ના વ્યાપાર ચક્ર ના ખ્યાલ માં સીમાંત વપરાશ વૃત્તિ નું મુલ્ય સમય દરમિયાન કેવું રહે છે?

A. વધતું

B. ઘટતું

C. સ્થિર

D. શૂન્ય

૬૦. હિક્સ ના વ્યાપાર ચક્ર ના ખ્યાલ માં ગુણક અને ગતિ વર્ધન નો આંક કેવો રહે છે?

A. સ્થિર

B. વધતું

C. ઘટતું

D. શૂન્ય

૬૧. વપરાશી ખર્ચ માં ફેરફાર થવા થી મૂડી રોકાણ ખર્ચ માં કેવા ફેરફારો થશે તેનો ખ્યાલ કયા સિદ્ધાંત દ્વારા આપવા માં આવે છે?

A. ગુણક

B. ગતિ વર્ધન

C. મૂડી ની સીમા ની કાર્ય ક્ષમતા

D. વપરાશ વૃત્તિ

૬૨. રિઝર્વ બેંકે આપેલ નાણાના પુરવઠાના ઘટકો પૈકી સૌથી વધુ તરલતા કયો ઘટક ધરાવે છે?

A. M1

B. M2

C. M3

D. M4

૬૩. સેમ્યુલસન નો વ્યાપાર ચક્ર નો ખ્યાલ શેના પર આધારિત છે?

A. ગુણક

B. ગતિવર્ધન

C. ગુણક-ગતિવર્ધન

D. એક પણ નહિ

૬૪. સેમ્યુલસન ના વ્યપર્ચાક્ર ના સિદ્ધાંત મુજબ જો $\alpha=0.6$, $\beta=2$ તો કયા પ્રકાર ના વ્યાપાર ચક્ર જોવા મળે છે?

A. ચક્રવિહીન વિસ્તાર

B. અવમંદિત ચક્રો

C. વિસ્ફોટક ચક્ર

D. સ્થિર ચક્ર

૬૫. નીચે પૈકી વ્યાપાર ચક્ર ને નિયંત્રિત કરવા ના સાધનો કયા છે?

A. નાણાંકીય નીતિ

B. રાજકોષીય નીતિ

C. વહીવટી પગલા

D. A , B અને C

૬૬. M_3 એ નાણા નું કયું સ્વરૂપ છે?

A. સંકુચિત

B. વિસ્તૃત

C. A અને B

D. એક પણ નહિ

૬૭. સંકુચિત નાણું ___________________ છે.

A. M_2

B. M_1

C. M_3

D. M_4

૬૮. નાણા ની ખરીદ શક્તિ અને વસ્તુ ની કિમત વચ્ચે _____________ સંબંધ રહેલો છે.

A. સીધો

B. વ્યસ્ત

C. એક પણ નહિ

D. સપ્રમાણ

૬૯. સૂચક આંક નાણા ના મુલ્ય માં થતા ________________ ફેરફારો ની ગણતરી કરે છે.

A. નિરપેક્ષ

B. સાપેક્ષ

C. A અને B

D. એક પણ નહિ

૭૦.સૂચક આંક ની રચના વખતે કઈ બાબત નું ધ્યાન રાખવા માં આવે છે?

A. હેતુ

B. વસ્તુઓ ના ભાવો

C. વસ્તુઓ ની પસંદગી

D. ઉપરોક્ત બધા